

Fascinerende verhalen voor jongeren in de bovenbouw

Selma Noort. (2013). *Stiefkind*. Amsterdam: Uitgeverij Leopold. Isbn 978 90 258 6279 4, € 14,95, 168 blz.

Rob Ruggenberg. (2013). *De boogschutter van Hirado*. Amsterdam/Antwerpen: Em. Querido's Uitgeverij. Isbn 978 90 451 1607 5, € 15,95, 307 blz.

Margaretha van Anandel. (2014). *Ik*. Rotterdam: Lemniscaat. Isbn 978 90 477 0625 0, € 16,95, 176 blz.

Salla Simukka. (2013). *Spoorloos*. Hasselt: Clavis. Isbn 978 90 448 2081 2, € 17,95, 168 blz.

Salla Simukka. (2013). *Een andere wereld*. Hasselt: Clavis. Isbn 978 90 448 2082 9, € 17,95, 184 blz.

Virginia, vijftien jaar oud, woont in Delft met haar biologische vader en haar stiefmoeder. Haar echte moeder, de Amerikaanse Jill, kon niet goed voor haar zorgen en Virginia ziet haar sporadisch. De herfstvakantie loopt anders dan gepland. Ruzie maakt dat Virginia zich niet aansluit bij het uitstapje naar een vakantie-huisje in Twente. In plaats daarvan reist ze naar Leiden voor een logeerpunt bij Jill.

Tijdens de treinreis gaat het mis. Fanatieke aanhangers van ADO Den Haag richten een spoor van vernielingen aan in de trein en mishandelen een conducteur, die – naar later blijkt – met ernstige verwondingen wordt opgenomen.

Virginia heeft dit alles met haar mobiel gefilmd. Eenmaal aangekomen bij haar moeder blijkt haar telefoon ach-

tergebleven te zijn bij vriendin Yousra, die samen met haar broer Ismail ook passagiers waren in de trein. In de dagen die volgen wordt Virginia opgeëist door haar alledaagse beslommingen met haar moeder en de verslaafde Harvey, die sinds jaar en dag inwoont bij Jill. Als Virginia ontdekt dat Tonny, de nieuwe vriend van haar moeder, een van de hooligans was in de trein en dat diens zoon Joey degene was die de conducteur mishandelde, wordt de situatie voor haar behoorlijk complex. Ze heeft inmiddels haar telefoon teruggekregen en haar vrienden dringen erop aan dat zij het bewuste filmpje aan de politie geeft. Niet voor niets roept men via de media getuigen op zich te melden. Moet Virginia loyaal blijven aan Jill, die als moeder nog altijd schromelijk tekortschiet?

Stiefkind blinkt uit in de wijze waarop Selma Noort de verschillende verhaalfiguren diepgang geeft. Het loyaliteitsconflict waarin Virginia belandt, wordt door de schrijfster goed verwoord. De geschiedenis wint aan kracht door de vele terugblikken in de vorm van herinneringen aan de tijd waarin de hoofdpersoon als peutertje aan haar lot werd overgelaten. Hartverwarmend is de band die Virginia opbouwt met buurvrouw Den Uyl. Mooi ook is de beschrijving van de relatie met haar stiefmoeder Margriet. Een verhaal dat je nog lang bijblijft en duidelijk maakt dat Noort – inmiddels meer dan dertig jaar in het vak – echt een heel goede schrijfster is.

De boogschutter van Hirado

Het is het jaar 1640. De veertienjarige Reyer reist op last van zijn vader via Batavia naar Hirado, een eiland in de buurt van de Japanse kust. Hij kan er werken

als leerling-koopman voor de VOC. Een vermaarde piraat, Ikuan, schakelt Reyer in om voor hem een brief te bezorgen in Japan.

In een andere verhaallijn maken we tegelijkertijd kennis met Sakura, dertien jaar oud, kind van een samoerai. Haar vader wil dat zijn dochter een Hollandse koopman huwt. De gewiekste samoerai heeft daarbij slechts één doel voor ogen: hij hoopt dat zijn dochter hem zo belangrijke informatie kan toespelen over wat er allemaal gebeurt en besproken wordt in de handelspost van de VOC. Maar de liefde laat zich niet dwingen. Sakura valt als een blok voor Reyer...

Wat is die Rob Ruggenberg (vorig jaar de winnaar van de Prijs van de Jonge Jury 2013 met *Ijsbarbaar*) toch een meesterlijk verteller! Het kost je als lezer niet de minste moeite bij de les te blijven, en voor je het weet, is het boek uit en verlang je naar meer. *De boogschutter van Hirado* is een fantastisch avontuur, waarin de gebeurtenissen voldoende ruimte bieden je als lezer te identificeren met de hoofdpersoon. Spannend, evenwichtig qua opbouw en compositie. Ruggenberg maakt van lezen niet alleen een feestje, maar geeft je bovendien tussen de regels door veel informatie over de geschiedenis van de Verenigde Oost-Indische Compagnie en de onderlinge verhoudingen tussen de Hollanders en de Japanners.

In een verantwoording laat de schrijver weten dat bijna iedereen die in het verhaal voorkomt, echt heeft bestaan. Ook de belangrijkste gebeurtenissen zijn waar, al zijn ze dan verdwenen uit ons collectief geheugen en zwijgen de meeste geschiedenisboeken in alle talen. Een verklarende woordenlijst maakt deze historische jeugdroman compleet. Nuttig is

de verwijzing naar het internet, waar op <www.hirado.nl> veel aanvullende informatie is te vinden over het boek en de schrijver.

Een pluim bovendien aan het adres van Bas Mazur – het oog wil immers ook wat – voor de prikkelende illustratie op de omslag.

Wat als?

Als Daniël als vijftienjarige met de auto van zijn vader gaat joyriden, krijgt hij een ongeluk en belandt hij in een rolstoel. Zijn onderlichaam is verlamd en hij zal de rest van zijn leven in een rolstoel moeten slijten. Dan ontdekt hij dat een groep wetenschappers onderzoek doet naar parallelle werelden – iedere keer wanneer je een belangrijke beslissing neemt, splitst je ik zich. De alternatieve ik leidt in een parallelle wereld het leven van de versie van jou die een andere keuze maakte. Daniël krijgt de wetenschappers zover hem als proefpersoon te gebruiken en ruilt met zijn andere ik: de Daniël die nooit is gaan joyriden en nog twee werkende benen heeft. Maar is hij dan nog wel wie hij denkt dat hij is?

Met *Ik* debuteert kinderboekenschrijfster Margaretha van Anandel (ook bekend onder haar pseudoniem Emma

van Anandel) bij Lemniscaat met haar eerste *young-adult-roman*. Ze publiceerde eerder bij Van Holkema & Warendorf *Buitenstaanders* (2011). De schrijfster werkte in een justitiële inrichting waar veel jongeren rondlopen met de vraag wat er zou zijn gebeurd als ze een andere beslissing hadden genomen. Die vraag vormt de kern van *Ik* – een verrassend, spannend en vooral ook authentiek verhaal dat voldoende ruimte biedt je te identificeren met de hoofdpersoon. Mooi en meeslepend geschreven in een krachtige stijl.

Spoorloos

Het is een warme dag in mei als de vijftienjarige Emmi Aalto van huis wegliep. Thuis heeft niemand aandacht voor Emmi, en op school hoort ze nergens bij. Ze voelt zich helemaal alleen op de wereld en ze zou het liefst onder water verdwijnen, zoals de kleine zeemeermin in haar lievelingssprookje. Om haar omgeving te laten inzien dat ze niet echt onzichtbaar is, besluit Emmi enkele dagen te verdwijnen. Ze verschuilt zich in een tuinhuisje en valt in slaap. Als ze even later wakker wordt, is er iets veranderd. Het lijkt wel of ze echt helemaal alleen op de wereld is tot ze, na een tijdje, nog

een ander meisje (Onerva) en een jongen (Atro) ontmoet, met wie ze vriendschap sluit. Samen gaan ze op onderzoek uit. Waar is iedereen? Zijn ze overlevenden? Zijn ze dood? We komen er niet achter. De lezer blijft aan het eind zitten met enkele prangende vragen.

Onbevredigend? Niet helemaal. *Spoorloos* staat namelijk niet op zichzelf. Gelijktijdig verscheen het vervolg onder de titel *Een andere wereld*. Hierin komen beide verhalen op een buitengewoon verrassende manier samen.

Dit verhaal is bekroond als beste jeugdboek in Finland in januari 2013 en dat lijkt volkomen terecht, want Salla Simukka laat zien een getalenteerd schrijfster te zijn van wie we – naar ik hoop – in ons taalgebied nog veel meer gaan horen.

Let ook op de ingenieuze wijze waarop Simukka enkele bekende verhalen van de gebroeders Grimm en Hans Christian Andersen door haar relaas heeft verweven. Jeugdliteratuur voor fijnproevers, vertaald uit het Fins door Sophie Kuiper.

Rob van Veen

Voor meer informatie over deze, maar ook andere jeugdboeken: <www.eenboekjeopen.nl>.